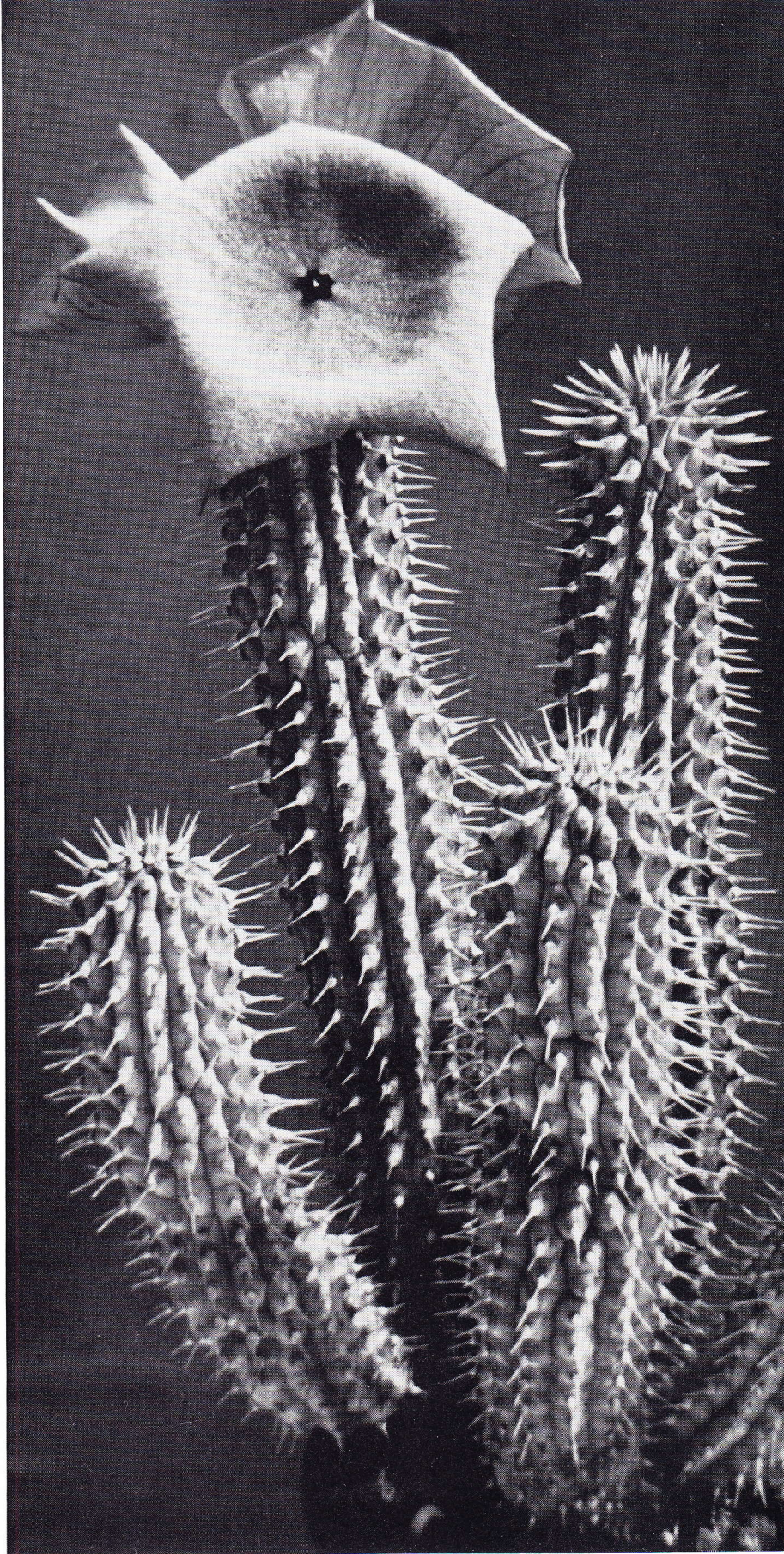

KAKTUS

APRIL

1977

ÅRG. 12 . NR. 2

KAKTUS

udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober
som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Kjeld Christiansen, Møllebakken 1, 3400 Hillerød.

Annoncer: Peter Claes Rundblad, Præstehusene 33, 2620 Albertslund.

Tryk: C. Nordlundes Bogtrykkeri, 3400 Hillerød.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 70 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, 2700 Brønshøj. Giro-nr. 6 57 87 13.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

15. februar, 15. maj, 15. august, 15. november

Annoncepris: $\frac{1}{4}$ side 150 d. kr. – Preise für Anzeigen: $\frac{1}{4}$ Seite 150 d. kr. – Price for ads:
 $\frac{1}{4}$ page 150 d. kr.

Selskabets styrelse:

Formand: Frans Laursen, Midtjyllands Landbo- og Husholdningsskole, 7200 Grindsted,
telf. (05) 32 05 02.

Næstformand: Ebbe Skov, Abigaelsvej 18, 2. sal, 5000 Odense.

Sekretær: Finn Ålbæk Madsen, Langedamsvej 11, 5500 Middelfart, telf. (09) 41 28 56.

Kasserer: Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, 2700 Brønshøj, tlf. (02) 94 61 74.

Bibliotekar: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, 2770 Kastrup, telf. (01) 51 66 06.

Redaktør: Kjeld Christiansen, Møllebakken 1, 3400 Hillerød, telf. (03) 26 21 09.

Redaktionsmedlemmer:

Peter Claes Rundblad, Torbenfeldvej 10, 2700 Brønshøj, telf. (01) 28 25 78.

Cees Rijk van Ravens, Karisveien 122, 2013 Skjetten, Norge.

H. Keil, Dansk Forsamlingshus, Ny Bjernt, 2381 Neuberend/Schleswig, Westdeutschland.

Kredsrepræsentanter:

Østjylland: Roar Nielsen, Søndervangen 13, 8260 Viby.

Fyn: Ebbe Dreyer Skov, Abigaelsvej 18, 2. sal, 5000 Odense.

Sjælland: Poul Erik Hansen, Thorsgade 26 B, 2. th., 2200 Kbh. N.

Slesvig: H. J. Müller, 2380 Slesvig, Melkstedtdiek 9.

Norge: Ivar Idsøe, Lønningsåsen 12, N-5400 Stord, Norge.

Sydsverige: Per Thelander, Kastanjegata 19 c, 22356 Lund, Sverige. Telf. 046/13 21 97.

Forsidebilledet: *Hoodia bainii* Dyer, hjemmehørende i det sydvestlige Afrika. Selv om det ofte anbefales at pøde Hoodier på underlag med mere modstandsdygtigt rodnet, vokser denne plante på egen rod, og det var et virkelig flot syn, da den åbnede sine 6–7 cm brede blomster. Det skete med et lille smæld, hvorefter blomsterne synligt bredte sig ud i løbet af ganske kort tid. Men samtidig bredte sig en ikke alt for behagelig duft i drivhuset. Blomstens farve var mat gul-brun. Foto: Kjeld Christiansen.

Natur og kultur - 4

Cees Rijk van Ravens

Fra Olmué ved Santiago de Chile går en smal vei fra dalen opp mot kystfjellene til landsbyen Granizo. Der, i en omgjerdet have, med praktfull utsikt mot de nærmere 2000 m høye utløperne av Andes-kjeden, bor en av verdens kjente kaktusforskere, Friedrich Ritter. En annen kjent kaktusvenn, nederlenderen Albert Buining, var i 1960–70 gjest hos Ritter. Sammen dro disse to veteranene på en lang reise, gjennom kystområdene av Chile og Peru. Ritter var da 70 år, og Buining såvitt under 70 – sistnevnte døde i mai 1976.

Fra besøket hos Ritter berettet Buining i »SUC-CULENTA«, at Ritter da ennå hadde en samling kaktus, fritt utplantet i haven. Disse plantene var innsamlet på forskjellige reiser i Chile, Peru, Argentina, og i andre sør-Amerikanske land. Det påfallende ved dette var, at Ritter regelmessig vannet disse kaktus – og dertil, at plantene ble skygget med palmeblad! Erfaringene hadde nemlig lært Ritter, at kaktus innsamlet i den nakne, hete ørkenen lengre mot nord i landet, ville gå til grunne hos ham uten tilstrekkelig vann og skygge – altså selv om disse plantene i alle år hadde klart seg uten skygge på de opprinnelige voksestedene, der den årlige nedbør bare såvidt er målbar. Men forholdene hos Ritter hadde da også ført til, at de kritt-hvite Copiapoa's, manglet meget av dette opprinnelige hvite, belegg-lignende utseende. Buining konkluderte da også advarende med, at en bør utvise største forsiktighet med å forsøke å etterligne livsomstendighetene i det naturlige miljø.

For oss bosatt i det kjølige nord-Europa, vil det kanskje falle naturlig å tenke seg nærmest idielle kultur-forhold i Chile. I virkeligheten viser det seg, at en også i latin-Amerika kan ha problemer. Det sies bl. a., at »ull-lus« på kaktus, også forekommer i plantenes opprinnelige miljø. Og i bestemte egner er det insekter som legger egg inntil plantelegemet. Larvene som klekkes ut av eggene, spiser seg inn i selve plantene og vil iblant uthule disse fuldstendig.

Hos Ritter er det forøvrig jordrotter, som i tørre somre er en stor fare når dyrene – på jakt etter vann og føde – går til angrep på kaktus. Fra Uruguay berettes det, at de få kaktusvenner i og omkring Montevideo, også har sine bekymringer, som rot-lus og spinmidder. Og det viser seg, at en heller ikke der kan dyrke kaktus helårlig i friluft, ustraffet! Temperaturer under 0° C. om natten, er ikke så helt uallminnelig på vinteren. For en del år siden ble Uruguay rammet av en eksepsjonelt streng kuldeperiode med temperaturen til $\div 10^{\circ}$ C. Etter denne vinteren fant forskere store mengder kaktus som var totalt ødelagt av frosten – til langt inn i de sørlige deler av Brasil! Som vi tidligere har understreket, er det bestandig de sterkeste og best tilpassede planter som har sjanse til å overleve. Og miljøets egen naturlige beskyttelse – vegetasjonen og topografien med de mikro-klimatiske forhold – utgjør medbestemmende faktorer i denne kampen. Kaktusvenner i Uruguay har muligheter til å innsamle villplanter, så å si rett utenfor hagegjerdet. Imidlertid vil disse kaktus, fritt utplantet, eller stående i pottar, ha mistet sin naturlige beskyttelse fra voksestedet. Derfor må en også i Uruguay overvintre kaktus i skur eller veksthus – men har fordelene av, at vintrene tross alt er kortvarige og stort sett milde, og at en ikke har utgifter til oppvarming av skur eller veksthus. Muligens kan en trekke en parallell mellom vinterforholdene i Uruguay og i sør-Europa, rundt Middelhavet. Også ved den Fransk-Italienske Riviera kan det på vinteren bli lett frost om natten. Ibland synker også der natt-temperaturene såpass langt under 0-punktet, at til og med robuste kaktus i kjente friluftsanlegg, skades av frosten.

Når det gjelder de sommerlige klima-forhold ved Middelhavet, så vil vi her trekke frem et moment som kan tenkes å være av spesiell interesse. Når vi nord-Europeere reiser sørover, gjør vi dette bl. a. for å komme unna kulde og nedbør, og for å oppleve sol! Forskjellige kak-

tusvenner har hatt anledning til dette, i årenes løp. Og de er kommet tilbake med opplysninger, som indikerer at middelhavsklimaet ikke ubetinget kan sies å være gunstig for kulturen av en rekke syd-amerikanske kaktus. For Lobivia, Rebutia, Parodia og Oroya m. fl., blir temperaturene i sollyset oftest i høyeste laget. Overnevnte og andre typiske høyfjells arter, finner en da også gjerne med synlige skader etter den brennende solen, eller de viser andre tegn på at de mistrives dernede. Utifra det vi forrige gang skrev om klima-forholdene i høylandet av Bolivia, Peru og Argentina. (se »KAKTUS« Nr. 4, 1976) vil dette være mindre vanskelig å forstå. I disse egner er det »regntid« på sommeren og midt på dagen er landskapet ofte hyllet i tåke. I Andes vil dags-temperaturene aldri løpe så høyt opp, som tilfellet er ved Middelhavet. Dertil ligger de naturlige voksesteder i Andes på en høyde av mellom 2000 og 4500 meter over havet! Det viser seg altså, at de typiske høyfjellsarter ikke tolererer de høye temperaturer som oppstår under intenst sollys i stillestående luft – uansett om disse forhold inntreffer ute i friluft, eller i veksthus...!

Walter Rausch er vel den person som er nokså kjent med de naturlige forhold i Andes. Adskillige ganger har denne Østenrikeren vært i Bolivia, Argentina og Peru, reiser som varte fra 6 måneder til opptil et år! Enorme områder har han gjennomforsket på jakt etter kaktus, som oftest til fots, og iblant i selskap av venner som Ernst Zecher, Dirk van Vliet, m. fl. En lang rekke helt ukjente kaktus er funnet og beskrevet av Rausch, og mange andre er blitt gjenoppdaget av ham. Rausch's studier på vokse-stedene har da også avklart en hel del vir-var i labyrinten av plantenavn, og har gitt ny innsikt når det gjelder formrikdom og variasjonsbredde, samt utbredelse av arter. Han har vært på alle voksestedene til de hittill kjente Lobivia-artene – kaktus som ifølg Rausch ikke forekommer under en høyde av 3000 meter over havet. Fra sine reiser i sør-America har Rausch tatt med hundrede og atter hundrede av Lobivia's, Rebutia's, Sulcorebutia's, Weingartia's m. fl., til sitt hjem utenfor Wien. Der dyrker han dem i eternitkasser. Om sommeren er alle kassene plassert i en 10 meter lang kaldbenk ute i hagen, benkevinduene legges kun på når han anser det meget nødvendig. Plantene trives fortreffelig, ifølge

Buining og van Vliet er de nye tornene fra areoler som har vokset frem i Østenrike, ikke til å skjelne fra de som plantene hadde fra før de ble gravet ut i Andes. Når vinteren nærmer seg, tar Rausch alle kassene med kaktus opp av kaldbenken. Kassene plasseres da på loftsgulvet i boligen – det er ingen vinduer på loftet! Skulle det bli spreng-kaldt på vinteren, setter Rausch opp luken som gir adgang til loftet – slik at noe av varmen fra huset forøvrig kan stige opp.

Oppmuntret av denne suksess, som Rausch har bevist er mulig å oppnå med kultur av kaktus i friluft – og ikke minst begeistret over det robuste og friske utseende til plantene – reiste Dirk van Vliet hjem til Scheveningen (Nederland), og gikk prompte over til å oppstille sine egne planter fra Andes, ute i friluft. Til dette formål laget han seg en spesiell innretning, en slags benk med trinn, som trappet ned mot syd. Arrangementet var satt på hjul, kunne tildekkes med plastplater, og det hele kunne ruller under en utstikkende veranda, hvor en varme-ovn under benken kunne slås på. De erfaringer van Vliet gjorde med dette eksperiment (han har nå bosatt seg i Uruguay), betegnet han selv som meget vellykket. Lobivia, Soehrensia, Matucana og Pyrrhocactus viste seg å blomstre påfallende rikere og kraftigere enn de tidligere hadde gjort i veksthus. Han berettet at Lobivia-blomster, som vannligvis åpner seg tidlig på dagen, begynte å visne hen i veksthuset, alt ved middagstid samme dag. Ute i friluft viste det seg, at disse blomstene ville kunne holde seg i opptil 3 dagar! Ellers bemerket han at fargene på blomstene, tornene og selve plantelegemet, ble dypere og kraftigere ute. Dertil blomstret ikke plantene bare rikere, men også over en lengere tid en forut i veksthuset. Forøvrig hadde van Vliet også mange representanter fra følgende slekter oppstilt i friluft; Aylostera, Arequipa (Borziacactus), Gymnocalycium, Islaya, Opuntia Tephrocactus, Parodia, Oroya, Austrocactus, Pterocactus, Maihuenia.

Kultur av kaktus ute i friluft i hage, på veranda eller balkong, er selvfølgelig ikke noe nytt under solen. Dette har vært praktisert i alle år. Det mest vanlige er dog å ha alle kaktus samlet, enten i vinduskarmen, eller i et veksthus – Altså, bokstavelig talt, *alle plantene samlet på ett brett!!* Dette er nok det enkleste og gir minst arbeide. Muligens er resonnement-

get, at... en kaktus er en kaktus...? Selv-følgelig må et slikt resonnemang bli ansett som en altfor grov forenkling av saken. En sammenfattende konklusjon av overstående må da også bli; at vi med fordel kan gi kaktus fra de sør-Amerikanske høyland, en alternativ sommeroppstillingsplass, ute i det friluft!

For det første blir en da vitne til, at disse høyfjellkaktus vil utvikle seg som kompakte, motstandsdyktige planter. Alt etter én sommer vil tornene bli så kraftige og farge-glødende, at plantene nærmest ikke er til å kjenne igjen. Og etter noen år vil plantene ha fått et utseende som gjør at de lett kan bli forvekslet med importerte villplanter! For det andre oppnår en dertil, *bedre plass* i vinduskarm eller veksthus til de gjenblivende, mer varmekjære plantene! Omplasseringen, fra det beskyttede miljø på vinteroppstillingsplassen og til oppstillingsplassen ute, bør helst finne sted i mai-måned. Det har naturligvis ingen hensikt å utsette plantene for et kulde-sjokk. Er det ennå surt og vått ute, i midten av mai, utsetter vi omplasseringen ennå noen dager eller en uke. Også 3-4 måneders gamle frøplanter kan bli satt ut, i juni-juli. Disse trenger nok endel omsorg og vern mot sol og regn, og ellers oppstillet slik at luften omkring frøplantene kan få sirkulere fritt. Endel svake frøplanter vil sannsynligvis falle ut – og dertil bør en også være klar over, at frøplanter under slike friluftsførhold trenger lengre tid for å oppnå blomstringsmoden alder. Men hvorfor ikke ta tiden til hjelp, det kan tenkes at vi her har selve metoden – en slags naturlig selektering – som til slutt gjør at vi har virkelig robuste planter igjen!

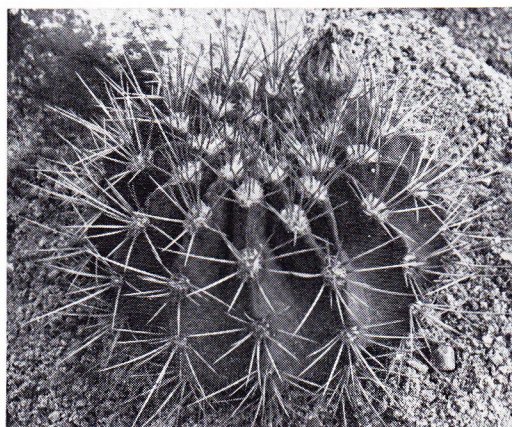
Det er ellers av betydning å vite, så noenlunde, hvor de enkelte arter er naturlig hjemmehørende, spesielt høyden over havet til voksestedene. Ofte er det ikke nok med å få klarlagt dette for en hel slekt. Slekten *Gymnocalycium* har eksempel vis en enorm utbredelse, med mange arter som er hjemmehørende i lavlandet. *G. schickendantzii* vokser derimot på omkring 2000 meter, i høylandet av Sierra Ambato, sentral Argentina – der sees arten iblant som kollosalt gamle, opptill 50 cm. høye planter! I samme regionen, men først på en høyde av 2600 meter over havet, vokser den rødblomstrede *G. tillianum*. Men, de allerfleste arter av slekten *Gymnocalycium* kan vi likevel med hell dyrke ute i friluft om sommeren. Og dette gjelder også for mange andre, ikke

Pyrrhocactus paucicostata var. *viridis*. Nærbildet av blomsten tok jeg sommeren 1976, planten blomstret til ut i september men da ikke fullt så åpen.

typiske høyfjells kaktus – eksempelsvis mange av de villigblomstrende *Mammillaria*'s! Det er selvsagt ikke mulig å sette opp en fortegnelse over alle de kaktus som ventelig vil trive like godt ute som inne. En må selv forsøke seg frem, og begynne i det små – det gjelder først og fremst å bruke intuisjonen! Til slutt litt om mine egne erfaringer med kultur av kaktus i friluft, erfaringer fra de siste somrene, siden 1973.

Først litt om klimaet her ved 60° nordlig bredde: Skjetten ligger 30 km. nord-øst for Oslo og inntil grensen av et sub-arktisk klima-område som strekker seg herfra, via nord Scandinavia og Russland, til inn i Sibir. Om vinteren er 25-30 grader frost ikke noen sjeldenhet og sneen ligger gjerne til langt ute i mars, begynnelse april. I skrivende stund, 7. mars, ligger 90 cm. sne over mine *Sempervivum*'s og enkelte *Opuntia*'s, ute i hagen! Det er nok et typisk innlandsklima her, somrene er relativt tørre og temperaturene er i perioder oppe omkring 30° C. Selv om det kan være behagelig og solrikt på sommeren, kan dog netterne være nokså kjølige. Adskillige ganger har jeg i juni og august kunnet registrere nattminimum omkring 0° C., iblant 1-2 grader under frysepunktet! Imidlertid har vel 300 kaktus fått stå ute, fra ca midten av mai til ut i september, i tre år på rad. De er da stillet opp i en slags »åpen benk«, som er 5 meter lang, bygget på utsiten av vår 3 x 6 meter store balkong. Selv om regnværperioder kan gjøre det nødvendig å tildekke benken med et plasttak, så forblir alle sidene åpne. Mine erfaringer tilsier, at alle de mer robuste kaktus vil kunne

Acanthocalycium klimpelianum
(Foto: K. Christiansen)

tåle lave natt-temperaturer, uten at dette går ut over blomstringen. En viss forutsetning er dog, at temperaturen på dagen da løper opp til minst $+15^{\circ}\text{C}$. Naturligvis er det unntak på dette, eksempelsvis *Melocactus* og andre meget sol- og varmekjære kaktus. Og ved temperaturen nærmere frysepunktet, bør en være aktpågivende med de kaktus som er podet – disse tar jeg da inn på særlig kalde netter. Selv om jeg ikke har merket at mine planter har tatt skade av lave natt-temperaturer, så har jeg dog forgjeves ventet på blomstring hos enkelte planter. og her like syd for »midnattssolnes land« er sommernetterne meget lyse, i juni og juli blir det overhodet *ikke mørkt!* Og dette moment må vel også bli tatt med i betraktningen, på trots av at mange andre kaktus blomstrer, uansett lyset. Utenom de typiske højfjellsartene så kan det nok tenkes at endel planter har blomstret noe mindre en de ville ha gjort i et veksthus – idet jeg først i år kommer til å bygge et lite veksthus (i tillegg till min »åben benk«) så mangler jeg de nødvendige tall til sammenligninger. Foruten *Lobivia's*, *Echinopsis*, og andre høyfjellskaktus og de planter som blomstrer tidligere på våren, på vinter-oppstillingsplassen under lysstoffrør) så kan jeg også nevne følgende, som hos meg har blomstret upåklagelig ute i friluft: *Mammillaria albilanata* og mange andre arter av denne slekten, så å si alle mine *Gymnocalycium's*, også disse tilhørende *mihanovitchii/friedrichii*-formkretsen, videre endel *Copiapoa's*, *Neochilenia's*, *Aztekium ritleri*, *Lopho-*

phora williamsii, *Turbincarpus klinkerianus*, *Notocactus* og flere andre. Ja bare det er tilstrekkelig med sol og varme, da åpner til og med enkelte *Frailea's* sine vakre gule blomster, her ute! Og så et konkret eksempel til slutt:

I uken fra 21 til 28 september 1976 sto ennå alle mine kaktus i benken ute – vanning hadde jeg innstilt fra første uke i denne måned. På dager med klar vær var dag-maksimums temperaturen $21,5^{\circ}\text{C}$. og natt-minimum $\div 1^{\circ}\text{C}$. På dager med overskyet vær var maksimums temperaturen 11 til 15°C . og natt-minimum $+5^{\circ}\text{C}$. I denne uken blomstret ennå *Pyrrhocactus paucicostata* var. *viridis* og *Copiapoa humilis*. En annen kaktus som ennå blomstret var *Acanthocalycium klimpelianum*. Denne kaktus, som jeg i 1975 kjøpte av Hans Keil, er på 12 cm. i diameter, og vokser, som mange av mine andre planter, i ren murstensgrus. Det eiendommelige ved blomstringen av denne kaktus – som Haage omtaler som ikke særlig blomstervillig – var at planten alt i juli sto med 2 ørsmå blomsterknopper. Imidlertid ville ikke disse utvikle seg større enn knapt én centimeter. Jeg var da også bange for at planten skulle kaste knoppene. Men så; i september, da det varme sommerværet definitivt var over, kom det fart i knopp utviklingen og endelig, 21 september, blomstret planten! Blomstene ble 5 cm. lange med en diameter på ca. 4 cm., og på trots av at temperaturen sank til $\div 1^{\circ}\text{C}$. en av netterne, ble de ikke skadet, og viste seg å holde 4–5 dager! I begynnelse av oktober ble jeg nødt til å plassere samtlige kaktus i vinterkvarteret, siste natt ute (3/10) hadde temperaturen sunket til $\div 3,5^{\circ}\text{C}$.

Kultur av kaktus ute i friluft på sommeren, må selvfølgelig ikke forveksles med forsøk på å etterligne de naturlige hjemstedsforholdene. Men, det kan være et meget fint alternativ, bl. a. for de mange som ikke har plass til et veksthus. Kanskje vil artikkelen skape litt diskusjon, her i bladet eller på kretsmøtene. Ja muligens kan man i fellesskap avlive myten om, at et veksthus er det eneste saliggjørende...!

Cees Rijk van Ravens
Karisveien 122
2013 Skjetten, Norge

YUCCA (Liliaceae)

En af de mange planter, som til stadighed gør et uudslukskeligt indtryk på mig, er Yuccaen. I blomstringstiden opvækker den hos mange drømmen om det tabte paradys, et paradys de fleste af os prøver at virkelig-gøre i det daglige arbejde med vore interesser.

I det botaniske system har Yucca ført en omskiftelig tilværelse. I ældre tid henførte man den til Convallariaceae og Amaryllidaceae, undertiden også under Agavaceae, og for tiden under Liliaceae.

Yuccaer er stedsegrønne stauder, i deres hjemland, det centrale og sydlige Amerika samt Mexiko, endog hele træer. Familien omfatter ca. 30 arter plus et utal af mere eller mindre kendte europæiske hybrider.

Yucca anvendes fortrinsvis i større naturhaver, i sukkulentbede eller som solitärstau. Planten kræver fuld sol, rigeligt dræn, en kalkholdig jord, og med hensyn til næring er en håndfuld kompostjord rigelig.

Enkelte arter kræver dog en meget stenet jord, gerne op til 60 % småsten, grus eller skærver og lecasten. Det samme kan benyttes med godt resultat mod Yuccaer, som er uvillige til at blomstre.

Det er ret så vanskeligt at fremskaffe litteratur om dette emne, omend jeg ikke er ukendt med Treleases arbejde samt en del beskrivelser fra USA af McKelvey i årene 1902 og 1938. Derimod har jeg haft mere glæde af en del personlig korrespondance, og denne bragte mig på sporet af Carl Sprenger, som jeg gerne vil ofre lidt mere omtale grundet har store og upåagtede arbejde.

I perioden 1897 til 1906 frembragte Carl Sprenger i Vomero i Italien over 120 navngivne

Yucca recurvifolia

hybrider, fortrinsvis *Y. filamentosa* krydset med *Yucca recurvata pendula*. Alle senere artikler i udenlandsk faglitteratur beror på fri fantasi, som i dag kan dokumenteres. Det har været pinlig læsning om personlige økonomiske problemer samt interne stridigheder med fagfolk og professorer, som udnyttede hans arbejde. Dertil kom, at han ofte under sit arbejde med at anlægge haver og parker for den italienske adel var væk i månedsvis. Alt dette bevirke, at han solgte sit gartneri til sin landsmand Willy Müller, som overførte hele Yuccasamlingen til Nocera Inferiore nær Neapel, og der fortsatte Sprengers forædlingsarbejde. W. Müller frembragte også en del nye hybrider, og som regel altid med *Yucca filamentosa* som udgangspunkt. En ret så logisk tankegang. Planterne var beregnet til salg, ikke alene i Frankrig og Italien, men også England og Tyskland var aftagere til disse planter, hvorfor man må formode en vis hårdforhed som grundlag. Jeg er i besiddelse af samtlige navne på Sprengers og Müllers hybrider, men det ville fylde hele kaktusbladet at omtale dem. Lidt mangler jeg dog, og vil gerne i den forbindelse efterlyse en bog, som blev skrevet af dr. Molon

og udgivet af forlaget Ulrico Holpli i Milano. Bogen indeholder en hel del farvebilleder samt mere eller mindre unøjagtige beskrivelser af såvel Sprengers som Müllers yuccahybrider. Titel: »Le Yucche« 1914.

Det er mit håb indenfor en overskuelig fremtid at gennemrejse Italien og det sydlige Frankrig for at indsamle alt tilgængeligt materiale med henblik på at videreføre æraen Hortus Vomerensis Sprenger.

Først for kort tid siden døde Willy Müller i Vesttyskland efter en mærkelig skæbne. To verdenskrige ødelagde hans arbejde. Endnu

Udsnit af beplantningen i bedet med Yuccaer, Kaktus m. m.

mere usædvanligt er det, at jeg personlig har truffet ham under kongresser og udstillinger i Tyskland uden at vide, at det var (min) Willy Müller fra Nocero i Italien.

Det vil være utilstedeligt ikke at omtale to af Sprengers bedste hybrider, nemlig *Yucca filamentosa* Vittorio Emanuele, og *Yucca Vomerensis*. Begge findes i dag i private engelske samlinger. Med hensyn til den sidste er det på sin plads at advare, idet der findes to *Yucca X Vomerensis*, nemlig *Yucca filamentosa* var. *Vomerensis*, med arbejdsnr. 91 og grundet en huskefejl fra Sprengers side *Yucca X Vomerensis*, som er en krydning mellem *Yucca aloifolia* og *Yucca gloriosa*.

For år tilbage var jeg i Italien og hjembragte en del Yuccaer, som alle trives fint. Under min søgen spurgte jeg også efter *Y. Fil. Vittorio*

Emanuele og husker tydeligt i et større gartneri, at mester sammenkaldte hele personalet, og henvendt til disse sagde han: Mamma mia, her skal I se en ægte royalist! Der var ingen Yucca, men til gengæld ved jeg, hvem Vittorio Emanuele var.

I det følgende en alfabetisk kort omtale af Yucca, jeg har kendskab til, enten fra egen samling eller fra andre liebhavere, samt enkelte som er værd at gennemprøve her i landet.

Yucca aloifolia (Linne) egner sig kun til koldhus eller vinterhave, ligesom også var. *draconis*, var. *tricolor*, var. *variegata*. Det forbavser mig, idet Sprenger har brugt *Y. aloifolia* til en del af sine krydsninger, og disse er frostresistente. *Yucca arizonica* (McKelvey), Syn. *Y. confinis*. Tåler frosten udmærket, men beskadiges af vinternebbør.

Yucca australis (Syn. *filifera*) en meget stiv og uhyre dekorativ dværgyucca. Til trods for, at den udbydes i en del tyske planteskoler, finder man den ikke hårdfør i England. Her i haven har den groet upåklageligt i over 8 år.

Yucca baccata (Syn. *circinata*) (Torr). En særpræget, fladtvoksende yucca. I England anerkendes den ikke som hårdfør, men såfremt den beskyttes mod vintervæde i hjertebladet, tåler den klimaet udmærket. Da denne Yucca har et stort udbredelsesområde, anbefales kun planter fra Utah og Colorado.

Yucca elata (Engelm.) (Syn. *Y. radiosa*). Den stammer fra Arizona og Texas og er velegnet til drivhus. Den er muligvis delvis hårdfør, men vil dog ikke opnå samme højde på friland, som i hjemlandet.

Denne Yucca er ret populær i USA. Man fremstiller shampoo af stammen, jute af bladfibrene, og indianerne nyder den dag i dag blomsten, stilken og den nederste del af rodstængelen. Mange af de højt voksende Yuccaer ville være udmærkede til udplantning i mange afrikanske lande. De er tørketålende, giver brændsel, skygge og en del næring. Tanken har også været fremme lige før første verdenskrig, specielt i de tyske kolonier.

Yucca filamentosa (Linne). Vel nok den mest kendte og udbredte i vore haver. Planten er fuld hårdfør, medens *Y. filam. var. variegata* kun egner sig til koldhus eller vinterhave.

Yucca filamentosa var. *smalliana* betegnes som en variant af *filamentosa*, men ikke-fagfolk har svært ved at se forskellen. Betegnelsen henviser til var. smalle blade, hvilket dog er lidt

misvisende, når man betragter det materiale, som bliver udbudt.

Yucca filamentosa var. *elegantissima* er efter Willy Müllers eget udsagn en af hans hybrider. Planten er efter min mening den mest dekorative i haven, den stive opretvoksende bladform, og i mager jord en dejlig blågrå farve, er idealt af en *Yucca*.

I de sidste år er der dukket en hel del nye *Y. filamentosa* hybrider op. Størsteparten skyldes den nyligt afdøde Karl Foerster, vel nok vort århundredes største planteforædler.

I K. Foerstes gartneri i DDR blev følgende *Y. filamentosa* hybrider bragt i handelen:

Y. filamentosa *Glockenriese*, med store creme-farvede blomster, *Schellenbaum*, med mælkehvide blomster, *Schneefichte*, med rent hvide blomster, *Schneetanne*, meget dekorativ med gulgrønne blomster.

Derudover findes navnesorter som *Yucca Florida*, *Y. Ohio*, *Y. Atlanta*, *Y. Missouri*. De sidstnævnte er ret så vanskelige at fremskaffe, hvorimod de øvrige er bragt til Danmark af P. C. O. Nørgaard i Sundby Mors.

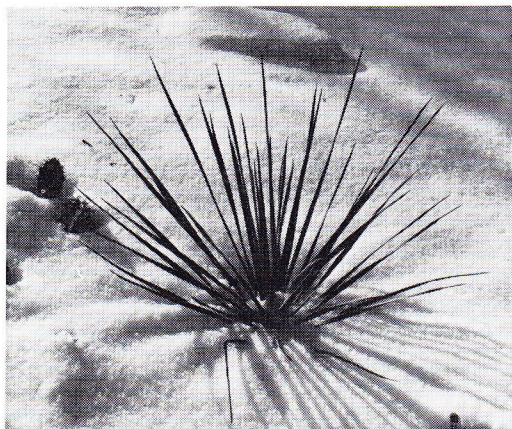
Yucca flaccida (Haworth) syn. *Yucca puberula*, er også ret saa vanskelig at udskille fra *Y. filamentosa*, men den opretholdes dog som egen art af de fleste botanikere.

Y. flaccida var. *integra* og *Y. flaccida* var. *major* er sjældne i kultur.

Yucca glauca, (Syn. *Y. augustifolia*) hører til vore mest hårdføre *Yucca*er. En dekorativ og kompakt lille *Yucca*, som burde finde større udbredelse, end tilfældet er.

Yucca var. *stricta* og var. *montana* ses sjældent i kultur. Derudover findes et utal af *Yucca*

Yucca glauca

Yucca karlsruhensis

glauca naturhybrider, som endnu ikke er omtalt nogetsteds. En del af disse er indsamlet i Dakota, nærmere betegnet i The Black Hills, og i min samling står de under følgende betegnelser: Mauve Red, Mauve Pink, Pink, og Bronze Pink, der alle hentyder til blomstens farve.

Yucca gloriosa (Linne) Syn. *Y. elleacombei*, *Y. gloriosa* var. *superba*, betegnes i England som hårdfør, det samme er tilfældet i Sverige, medens det endnu ikke er lykkedes mig at finde et eksemplar herhjemme. Endvidere er der dukket en del hybrider op, som kan vanskeliggøre arbejdet med at finde den ægte *Y. gloriosa*. Da *gloriosa* iflg. Trelease er endemisk, er den eneste sikkerhed for den ægte plante, frø eller planter fra USA.

Af varieteter kendes *Y. g. var. mediotriata* og *Y. g. var. nobilis*. Sidstnævnte findes i England. *Yucca harrimaniae* (Trelease). Originalplanter fra Utah og Colorado er fuldt hårdføre, men meget langsomtvoksende, muligvis bedst til koldhus.

Yucca navajoa (Webber) er fuld hårdfør, findes

udplantet i Göteborgs Botaniske Have siden 1950. Blot har det forbavset mig, at haven også bruger syn. *Y. baylei* og *Y. standleyi* for denne *Yucca*, idet de samme synonymmer går igen på *Yucca intermedia*, som ikke har meget tilfælles med *Y. navajoa*.

Yucca parviflora (Hesperaloe parviflora) egner sig kun til koldhus eller vinterhave.

Yucca recurvifolia (Salisbury). Den bedste og mest hårdføre *Yucca*, omend sjælden i Danmark. I vort kystklima bliver planten let blå-dugget, i et kontinentalt klima mere grøn. Forklaringen skal nok søges i plantens hjemland, hvor den er endemisk nær Mississippi-floden og således er vant til et fugtigere klima.

I Italien findes et utal af hybrider, og det er den mest almindeligt udplantede i dette land. Den tåler enhver form for mishandling, hvilket ses tydeligt i Italien, hvor man nok har store haver og parker, men hvor den menige italiener som bekendt ikke er nogen stor planteven. Mit eget eksemplar blev hjembragt i 1968 fra Gardasøen og har nu frit udplantet opnået en højde af 180 cm og ca. 150 cm i bredden. Bladspidserne er besat med nogle modbydelige torne, hvorfor den må plantes, hvor børn og husdyr ikke kan komme til skade. Planten blomstrer iflg. litteraturen først efter 10 år, så vi venter spændt hver sommer på miraklet.

Yucca recurvifolia var. *marginata* og *Y. recurvifolia* var. *variegata* har jeg endnu ikke truffet i nogle samlinger, men burde være hårdføre.

I vore fugtige vintre kan planten blive skæmmet af bladpletsyge, *Coniothyrium concentricum*, som i og for sig ikke skader planten, men en lettere sprøjtning anbefales.

Yucca rupicola (Scheele) er en langsomt voksende, men prima og hårdfør *Yucca*, som forhåbentlig inden længe vil blive bragt i handelen af lille Peter, af ikke medlemmer bedre kendt som P. C. O. Nørgaard.

Yucca schottii (Engelmann), Arizona og Mexico, ikke afprøvet herhjemme, men kan ved klimatisering tilpasses vort klima.

Yucca var. *Danica*. Desværre, der findes ingen vildtvoksende *Yucca*er i Danmark. Betegnelsen har jeg givet denne plante, da det til dags dato ikke har været muligt at identificere planten. Planten kommer fra Nørgaard, der som bekendt kan lugte en sjældenhed på flere miles afstand, og han har hentet den på Samsø, hvortil den i sin tid, omkring århundredskiftet, er blevet hjembragt fra USA, og nu stod for at

skulle pløjes ned. Det ser ud til at være noget nyt, men først blomstringen kan afsløre dette. Den er delvis hårdfør, idet bladene skæmmes af vinternebdøren, hvilket dog kan elimineres ved at binde bladene sammen om vinteren.

Yucca karlsruhensis er en meget eftertragtet og populær hybrid, som er fremkommet ved krydsning af *Yucca glauca* X *Yucca filamentosa*. Udbydes desværre ret sjældent og er meget eftertragtet blandt plantesamlere. Københavns Botaniske Have har nogle smukke eksemplarer, og mit eget eksemplar stammer herfra takket være dr. Olaf Olsen.

Yucca verdienses (McKelvey). Planten findes kun i det centrale Arizona, tåler frosten udmærket, men væksten er utilfredsstillende. Til trods for, at den har været frit udplantet i over seks år, har den kun opnået en højde af 40 cm med en ret åben og udekoriativ form.

Yucca intermedia (Syn. *Y. standleyi* og *Y. bayleyi*). Tilsyneladende den samme, som står udplantet i Göteborgs Botaniske Have under navnet *Yucca navajoa*. Mit eget eksemplar, indført 1972 fra USA, er hårdfør nok, men skæmmes af den førømtalte åbne form.

At *Yucca* har en fremtid her i Europa er hævet over enhver tvivl. Når man så samtidig lægger antallet af forespørgsler fra såvel fagfolk som amatører til om nye *Yucca*er, må resultatet blive, at der er et stort og interesseret klientel. Såfremt vi skal nå frem til hurtige resultater, må man kræve en centralisering af indsamling af alt tilgængeligt materiale. Det mest fornuftige ville nok være indsamling i Italien, Frankrig og større parker og botaniske haver i middelhavslændene, hvor størsteparten stadig findes. Efter udplantning herhjemme kunne materialet hurtigt gennemprøves og det mest hårdføre selekteres fra, hvorefter vor hjemlige flora kan beriges med nye og bedre sorter. En forædling af *Yucca*er her i landet anser jeg for urealistisk, i første række på grund af vort klima, for det andet den langsommelige kultur. Opgaven kunne tildels løses af ikke fagfolk. Den eneste hindring er utilstrækkelige økonomiske reserver, da hobbyen jo betales med de lomme-penge, vore ægtefæller i så sparsommelige portioner udbetaler os.

Følgende af Carl Sprengers hybrider, som alle er krydsninger mellem *Yucca filamentosa* X *Yucca recurvifolia*, anses for det bedste, som til dags dato er frembragt.

Yucca aurora, blomst første gang 20. juni 1903,

tæt og regelmæssig rosette, blomsterstanden 290 cm, simpelthen en pragtplante.

Yucca ceres, blomst første gang 19. juni 1903, med korte blade i tæt rosette, blomsterstand 160 cm.

Yucca exsultans, blomst første gang 15. juni 1902, meget korte sværdformede blade, stængelblade purpurrøde ved basis, blomsterstand 100 cm.

Yucca passiflora, blomst første gang 10. juni 1902, elegant rosetform, stængel ca. 150 cm.

Blomsten er hjulformet og altid åben, ligner mere en passionsblomst, derfor navnet. En sælsom blomst og enestående blandt *Yucca*er.

Dette var kun et beskedent udvalg af Sprengers hybrider, at de findes, er hævet over enhver tvivl. Kun arbejdet med at opspore dem venter os.

Georg A. Sydow
Hovmålsvej 77-79
2300 S.

Kaktusudstilling i august

I tiden 6.-29. august i år agter Danmarks Akvarium at afholde en udstilling af kaktus og andre sukkulente planter, som gerne skulle blive noget ud over det almindelige og trække en mængde mennesker til, til gavn for Danmarks Akvarium og selvfølgelig også for N. K. S.

Danmarks Akvarium har som bekendt en dejlig stor forhal, der tidligere kun blev brugt som opholdsrum og gennemgang for publikum, men i de sidste 10 år har man brugt forhallen til forskellige udstillinger; der har været udstillet akvariefisk, der har været skiftende kunstudstillinger og der har været levende udstillinger, »Natur i børnehaven« m. m.

I maj, juni, juli tænkes afholdt en storstilet udstilling, der skal vise alle Danmarks padder i levende live. Der kommer bl. a. løvfrøen fra Bornholm, den smukke lille klokkefrø, latterfrøen, den grønne frø og mange andre frøer og tudser samt salamandre. Ud over de levende dyr vises plancher med forklarende billeder og tekst samt ikke mindst en appel om bevarelse og beskyttelse af disse små dyr, der er særdeles truede i vor mere og mere friserede natur.

Efter denne udstilling er det så kaktusudstillingen gerne skulle løbe af stabelen, og for at gøre den så interessant som muligt, tænker vi os den anlagt således: Først en stor stand, der nærmest skal virke ved en smuk sammensætning af dekorative planter, kendt fra tidligere udstillinger rundt i landet. Derudover agter vi i ca. 15 glasmonter i størrelsen ca.

60 cm på hver led at lave små særudstillinger af kaktus eller andre sukkulente planter, hvorom der kan fortælles en lille historie, levendegjort med tekst og tegninger, en historie, der kan fange interessen hos publikum og fortælle, at der bag nålene er en lille ny verden, hidtil ukendt for de fleste.

I en af montrene kan vi f. eks. vise den utrolige lighed, der kan være mellem vidt forskellige plantefamiliers vækster, jævnfør Rauchs lille bog om sukkulenter, side 11, hvor han viser os en *Cereus*, en *Euphorbia*, en *Stapelia*, en *Senecio* og en *Cissus*, der til forveksling minder om hinanden i det ydre.

I en anden montre kan vi måske vise en samling *Euphorbia tirucalli*, en plante, som (ret så aktuelt i vore energiforbrugende tider) kan dyrkes i ørkenområder og hvoraf der kan udvindes et benzinlignende brændstof. — På denne måde agter vi at fortælle små interessante historier om planterne i de 15 monter, og her kommer så en appel til alle medlemmer i N. K. S.: Har I nogle gode tips at give til planterne i disse monter, planter hvorom der i få ord og billeder kan fortælles en interessant og fængslende historie? Vi i N. K. S. er stærkt interesserede i at gøre denne udstilling så levende som muligt.. Jo mere vi kan levendegøre udstillingen, des flere kan vi forvente vil melde sig ind i foreningen til gavn og glæde for dem selv og for os.

Ideer modtages med glæde af: Otto Forum Sørensens, Viemosebro 14, 2700 Brønshøj.

Typiske repræsentanter for den mexicanske natur: Diverse Yucca, lave cereer, Cyllindropuntiaer, Fero-cacti og gruppeddannende Mammillarier. Af Cyllindropuntia ses hyppigst *C. tunicata* og *C. imbricata*. På billedet ses kun *C. imbricata*.

Udsnit af haven, hvor man ser, hvorledes den er opbygget af vulkanske bjergarter. Planterne vokser i humusfattig rødjod, som er meget porøs og som giver en god farvevirkning.

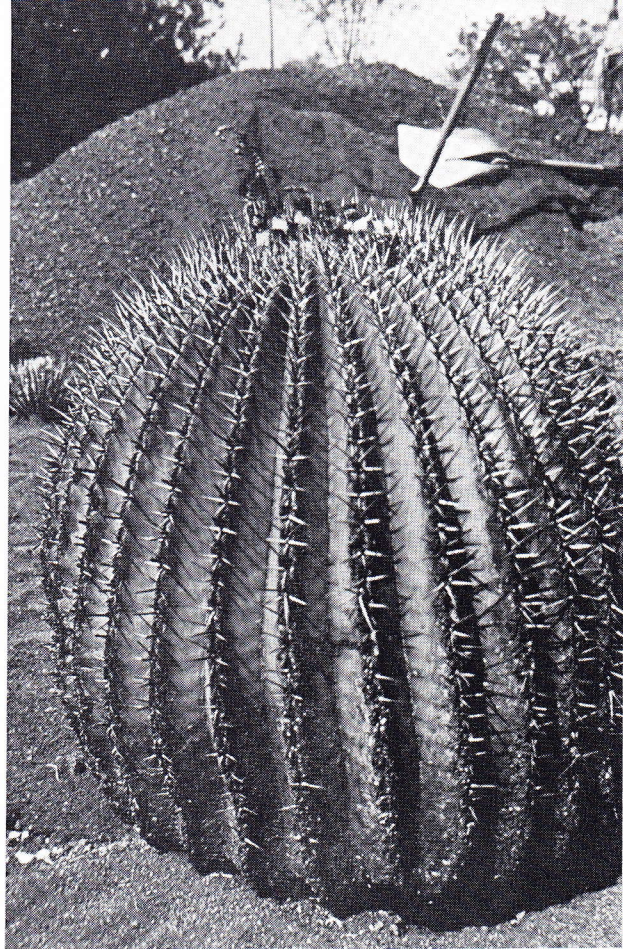

Besøg i Mexico Citys Botaniske Have

Af Peter Claes Rundblad

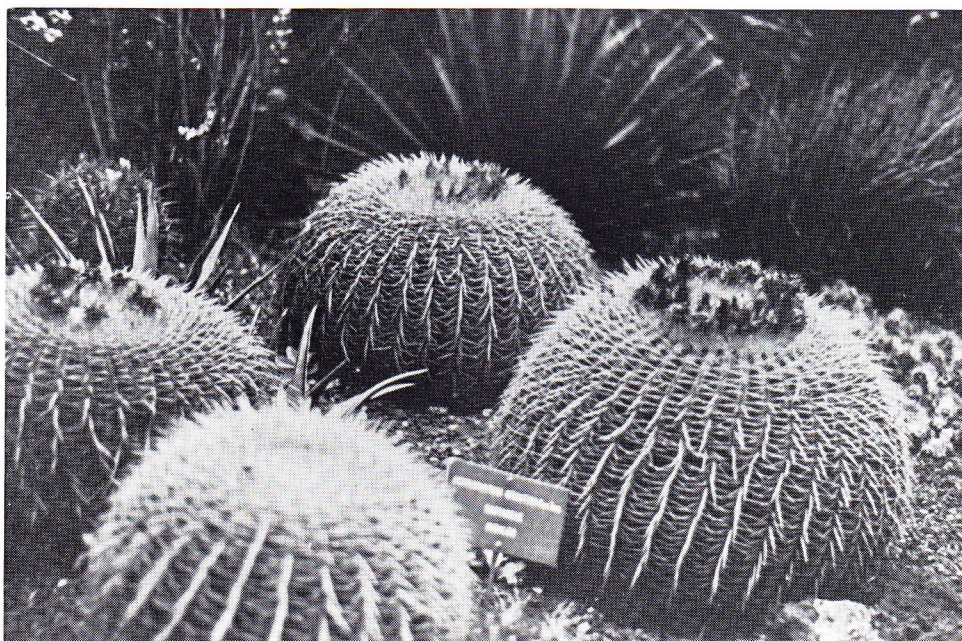
Universitetsparken ligger i den sydøstlige del af Mexico City i et kvarter præget af store villaer med elegante haver og store luksusbiler. Alle videnskaber er samlet her, og universitetets størrelse er imponerende. En flersporet ensrettet vej går i en bue gennem anlægget, hvor de forskellige fakulteter ligger smukt placeret mellem skove, sportsanlæg og andre rekreative områder. Ca. 10 km fra indkørslen ligger det botaniske fakultet, og kort derefter kører man til venstre ad en mindre trakørselsvej og er så i den botaniske have.

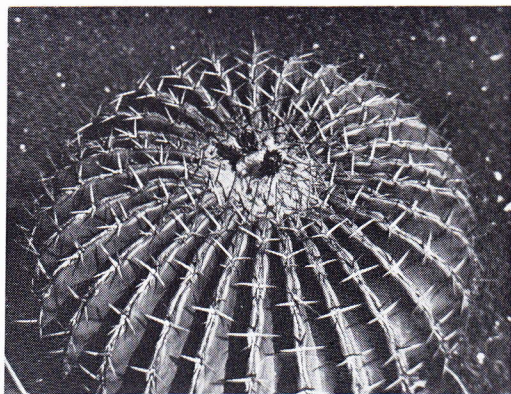
Haven er ret ung og endnu ikke helt færdig, men alligevel er der et og andet, som kan få en samler til at spærre øjnene op. Alle kaktus er selvfølgelig plantet på friland (kun bregner og bromelier er i drivhus), og de er plantet i rød-jord kørt hertil fra et område flere hundrede kilometer fra Mexico City. De fleste af planterne er også hentet langvejs fra og kun klip-perne, som det hele er bygget op i, synes

Echinocactus grandis, ca. 1,30 m høj. En art, som man ser i området mod San Luis Potosi sammen med *E. grusonii*. Det er den største kuglekaktus der findes, og på voksestedet kan den blive op til 1,5 m høj og danne grupper på 4-5 m i diameter.

Som enhver anden botanisk have med respekt for sig selv har Mexico Citys botaniske have også en gruppe *Echinocactus grusonii*. Til forskel fra de eksemplarer, man ser på vore breddegrader, kan de blomstre i en relativ ung alder, og tornedragten er kraftig gul og meget tæt.

Echinocactus horizontalonius fra området vest for San Louis Potosi. En art med stor lyserød blomst, der som den eneste fra slægten kan blomstre som mindre plante. En dejlig art, som desværre meget sjældent ses i handelen.

ikke at have voldt større transportproblemer, selv om de nogen steder er meget kunstfærdigt opbygget. At man har brugt den røde jernholdige jord er ikke noget tilfælde. For det første kunne man ikke bruge den lokale jord, fordi Mexico City er bygget på en gammel sump, og for det andet er det en æstetisk nydelse at se grønne planter, rød jord, brune klipper og blå himmel sammen.

Haven er under ledelse af dr. Leia Scheimar, som ofrede nogle timer på at vise mig rundt. Hun har brugt klipperne til at skabe de rigtige økologiske forhold til hver enkelt plante, uden at helhedsindtrykket af den grund er gået

Agave parryi huachucensis. Et stort eksemplar af denne skønne blåduggede agave, som også hører til sjældenhederne.

tabt, hvilket man kan se på de første billeder. Desuden er kaktus m.m. fra de enkelte provinser sat sammen, således at man kan se, hvad der findes i Chihuahua, Puabla, Oaxaca, Baja California, San Louis Potosi, Yucatan osv.

Som man ser, er det kun mexicanske lokaliteter, der er repræsenteret i haven, og bemærkelsesværdigt var det, at af de lærde jeg mødte eller blev præsenteret for, kendte ikke én noget til kaktusverdenen uden for Mexico. Til gengæld kunne de fortælle, hvad der findes på næsten enhver bjergside i Mexico.

Af de allermest spændende ting kan nævnes en gruppe *Agave filifera* af anselig alder. De æld-

Lophocereus schottii monstrosus, en sjældenhed på 1 m fra det nordlige Mexico og Baja California. Dette eksemplar er fundet i naturen, hvor arten vokser under yderst ekstreme forhold.

ste har tykke stammer og er omkring 3 meter høje. Desværre har det ikke kunnet lade sig gøre at overføre det billede, jeg har, til sort-hvid. Det samme gælder et billede af en 1½ meter høj slank *Ferocactus* sp., der er spiralnoet som tårnet på Vor Frelzers kirke.

Ellers vil det være for vidtgående at gå i detaljer om havens opbygning og de enkelte planter, men må henvise til billeder og billedtekster. Eventuelle spørgsmål kan stiles til »Medlemmernes hjørne«.

Peter Claes Rundblad.

Kender du den ?

Her er billedet af den plante, vi gerne vil have medlemmerne til at hjælpe os med at finde navnet på. Den er hjemmehørende i området fra det sydlige Texas til det centrale Mexico. Det er en meget variabel art, som ikke skyder sideskud. Plantelegemet er kugleformet til ovalt og kan blive 6 til 10 cm tykt. Det er blågrønt eller grågrønt med ulden top og meget stærkt torne-

net. Der er oftest 8 lige eller svagt drejede ribber, som er delt op i kraftige vorter. Tornene kan blive 4 cm lange og er smukt hvid- og rødfarvede. Blomsten bliver 5 til 6 cm lang og bred, smukt violetrød. Som nævnt er arten meget variabel, og der er da også nogle anerkendte og navngivne varieteter. Vor plante er en af disse varieteter. Vi vil dog være tilfreds med at få slægts- og artsnavnet, men kan man også finde varietetsnavnet, er det jo ekstra fint. Og så bliver vi nok nødt til også at oplyse, at varieteten har tættere torne-dække end arten, ligesom tornenes farve er kraftigere.

Løsningen på denne lille opgave bedes sendt til Kjeld Christiansen, Møllebakken 1, 3400 Hillerød. Har man forslag til emner, som ønskes behandlet i bladet, eller bemærkninger og kritik til denne udgave af vort medlemsblad,

er vi meget glade for at få disse ting med.

Løsningen på opgaven i januar-udgaven af »KAKTUS« er: *Crassula falcata*. Planten har tidligere været placeret i slægten *Rochea*, og nogle af indsenderne har da også ment, at den skulle hedde *Rochea falcata*. Vi anerkender begge navne som rigtige.

Vinder af januar-konkurrencen blev Ingall Gragner Milchert, Adler Salvius väg 18, Tullinge, Sverige, som har fået tilsendt bogpræmien.

Konkurrencens billede var fotograferet af undertegnede i egen samling.

Red.

Selenicereus (Nattens Dronning)

Selenicereus er planter med meterlange klatrende eller lænende led, tynde i forhold til deres længde, ca. 2–4 cm i gennemsnit. Leddene har 4–5 ribber, som ofte kun er svagt markerede, og fra areolerne udgår de relativt korte nåle. – Blomsterne er store og pragtfulde, de kan blive op til 35 cm i gennemsnit. Planten er natblomstrende, blomsten begynder at springe ud ved mørkets frembrud. Det er en oplevelse at følge blomstens åbning fra den store knop til den står fuldt udfoldet, næsten med en glorie om sig. Blomsten holder sig åben hele natten, men når dagen begynder at gry, er det slut for denne gang. Blomsten lukker sig, for aldrig mere at springe ud igen. – Har insekterne været flittige om natten, udvikler der sig en stor frugt, men i kultur er det sjældent at få udviklede frugter og frø.

De fleste *Celenicereus* arters blomster er uden duft, men hos *Selenicereus grandiflorus* har blomsten en herlig duft, og det er egentlig denne plante, der bærer det populære navn: »Nattens Dronning«. – Mand og mand imellem benævnes dog alle *Selenicereus* arterne, der er ca. 20, samt deres evt. krydsninger for »Nattens Dronning«. – Dette, synes jeg, er dem vel undt, da alle har de store, pragtfulde blomster.

Det er en fantastisk oplevelse, hver gang de blomstrer, og man ønsker, man kunne kalde alle venner og bekendte sammen for i fællesskab at nyde blomstringen.

Dette var næsten, hvad vi gjorde en af de første gange vor *Selenicereus pteranthus* blomstrede. På omtalte tidspunkt var den ikke større, end at den var nem at flytte rundt med, den var vel 2 m lang, pænt arrangeret omkring 4 bambuspinde, som var anbragt i dens urtepotte. – »Dronningen« var altså mobil, og da den ret tidligt på aftenen var sprunget ud med to herlige blomster, kunne vi ikke nære os, men bar den ud på vejen og anbragte den på fortovet uden for vort hus. Den vakte da også snart berettiget opsig, og en hel lille skare stod på et tidspunkt og beundrede blom-

sterne. Et lille skår i glæden var det dog, da en nyankommen person stak hovedet gennem klyngen og nysgerrigt spurgte: »Hvad foregår der her?« Han besvarede hurtigt sit eget spørgsmål med: »Nå, er det bare en blomst«. – Dette var heldigvis kun én af de mange, og glade var vi for på denne måde at kunne delagtiggøre andre i vor interesse. Tit og ofte når vi i dag beundrer vort nu ca. 15 m lange og uflytbare eksemplar, som tit kommer med 5 blomster på én gang, ønsker vi, at vi igen kunne sætte den ud på vejen til glæde for de mange. I stedet inviterer vi nu en nabo ind til beskuelsen.

Noget vi tit bliver spurgt om er, om vi nu ikke er kede af, at den kun blomstrer en eneste nat, med denne eller disse blomster. Hertil svarer vi, at den jo har mange blomster i løbet af en sæson, så på den måde har vi mange glæder. Ja, vi har haft over 20 blomster på én sommer, på samme plante.

Selenicereus pteranthus er den »Nattens Dronning«, vi kender bedst, nu gennem 10 år, den er en nem og taknemmelig plante at have med at gøre, og den er særdeles velegnet til stue. – Vort eksemplar levede sine første 5 år i stue, anbragt i et lyst nordvindue, og den blomstrede første gang den tredje sommer. Da vi erhvervede den var den ca. 10 cm lang.

Har man den i stue må man om muligt give den en kølig vinterplads, helst ved ca. 15 grader. Kan man ikke klare denne temperatur, går det dog også med 20 grader, dog må man sørge for, at den står så lyst som muligt, evt. hjælpe med et lysstofrør. Skulle den alligevel give sig til at skyde i utide med tynde skud, bør man afskære disse, når den egentlige vækstsæson sætter ind med det rette lys og varme. I modsat fald vil man da altid have disse tynde skud midt i en ellers pæn og kraftig plante. Skær blot roligt disse tynde led af, den skyder meget nemt igen.

Jordblandingen bør være lidt mere humusrig end til kaktus i øvrigt, men dog let gennemtrængelig for vand. Gødningstilførselen må

Foto: Pierre Maffait

Selenicereus pteranthus

rette sig efter plantens størrelse og efter lys- og varmekorholdene. Når knopperne viser sig, må man være en smule agtpågivende, ikke mere vand end man erfaringsmæssigt ved, der bliver brugt af planten, og man må beskytte mod træk. Frisk luft er en god ting, men træk kan være ødelæggende. Vort eksemplar stod, da den var for lille til vinduet, med sin potte nedgravet i vort lille drivhus. Vi troede den velforvaret her, da vi vinteren over holdt temperaturen på 12–15 grader, men da foråret kom, så vi til vor skræk, den var rådnet ved rodhalsen, det var trækken nede ved gulvet, der havde forårsaget denne ulykke. Vi fik skåret leddene rene og sat i ny potte, og heldigvis tog den fat igen, og den blomstrede ovenikøbet, men nu passer vi bedre på, potten er hævet godt over jorden, og om vinteren pakker vi godt med flaminge rundt om potte og rodhals. Overholder man disse få regler, opnås en rig og tidlig (plantens levealder) blomstring.

Bliver planten for stor til den plads, man kan give den, kan man roligt skære den en del til-

bage, inden den begynder på en ny vækstsæson, den vil da villigt bryde under skærestederne.

Det afskårne bør ikke kasseres, men skæres ud til stiklinge og til podeunderlag. Skær ud i ca. 10 cm store stykker, skær den rodvendte ende af stykkerne til som til stiklinge i almindelighed, det vil sige, først et vandret snit, så stykket kan stå af sig selv på højkant, derefter små skrå snit hele vejen rundt, så den kommer til at ligne en blyant, som har fået fjernet to trediedele af spidsen. Derefter ligger de små stiklinge til tørre i 12–14 dage og stikkes derefter overligt i jord.

Disse stiklinge kan så bruges til fremdrivning af nye planter, som bytteobjekter og til podeunderlag. – Især til de mange *Zygocactus* og *Rhipsalis*-arter er de velegnede som podeunderlag. Podningen bør udføres som spaltepodning, idet dette giver den kønneste form på den nye plante, som da vil hænge jævnt ned til alle sider.

Til slut skal lige nævnes, at *Selenicereus grandiflorus* ud over de på sinde velgørende egen-

skaber også har fundet en plads i medicinens tjeneste og her er med til at lindre og helbrede mange menneskelige lidelser.

Det er først og fremmest de friske skud og blomsterne, som anvendes til udvinding af et stof med krampehæmmende virkning på hjertets kransårer og som skaber øget gennemstrømning af blodet.

Martha og Otto Forum Sørensen
Viemosebro 14
2700 Brønshøj.

I Kaktus nr. 1 – 1977 spørges der efter oplysninger om, hvorledes man får sine *Selenicereus* til at blomstre. Jeg har arbejdet med *S.*, siden jeg var 12 år, og nu er jeg ved de 60 og mener derfor at have en del erfaringer.

S. grandiflorus er jo den mest almindelige. Den som såvel de andre sorter fordrer megen sol for at sætte blomster, og kan de ikke få dette, er der ikke store chancer for at få dem i blomst. De lykkes bedst i drivhus eller vinterhave, men store, lyse sydvinduer er også velegnede. Af sol kan de tage alt det, det skal være, men planten får jo derved et noget tørt og gråligt udseende, hvis det overdrives, men til gengæld masser af blomster.

S. barbadensis vokser meget moderat, derfor velegnet til stuebrug. Den er meget villigtblomstrende. Af andre gode arter, som også er nogenlunde villigtblomstrende, er *S. pteranthus* og *S. macdonaldiae*. De 3 sidstnævnte åbner blomsterne fuldtud. Det kniber med *S. grandiflorus*, hvis blomstringstidspunkt kommer, in-

den de mørke aftener og nætter begynder i august. For alle *S.* gælder, at de ikke må overvintres for køligt, helst ikke ret meget under 10 gr. C. *Selenicereus*-planter efter frø er jeg meget skeptisk overfor, hvad angår blomstring. De skal være meget gamle. Det vil i de fleste tilfælde blive trættende at vente på, og selve planten er jo ikke af særlig skønhed. Brug derfor altid stiklinger efter moderplanter, som har vist sig villige til at blomstre. Planter efter stiklinger kan under gunstige forhold allerede blomstre efter 2 års forløb.

S. må ikke overvintres for tørt, og i væksttiden vil de gerne have vand og gødning. *S.* interesserer mig meget, derfor har jeg i de sidste år fået en del nye arter hjem, men endnu har jeg ikke erfaringer nok til at udtale mig om dem. Kun vil jeg nævne én. Det er *S. werkelei*, som er moderat, særpræget og morsom med tynde, grønne og furede skud. Endnu har jeg ikke set den i blomst, men selve planten synes jeg er værdifuld i en kaktussamling. For at få den fulde fornøjelse af *S.*, er de bedst frit udplantet i drivhus eller vinterhave. Store urtepotter kan også bruges, idet de har et stort rodnet, men giv dem endelig porøs jord. *S. grandiflorus* frit udplantet i drivhus eller vinterhave kan opnå enorm størrelse og armtykke skud, som kan espalieres over en stor flade. På disse tykke skud kan man på velplacerede steder indpode forskellige *Zygocactus*.

P. C. O. Nørgaard
Planteskole,
Sundby, Mors

Erythrorhipsalis pilocarpa(Löfgr.)Berg.

- er også en »jule-kaktus«.

Julen 1976 frembragte et yppigt blomsterflor. En *Zygocactus truncatus* stod med langt over 100 blomster. *Schlumbergera bridgesii*, som Backeberg regner for at være en krydsningsform, blomstrede også selv som mindre plante, en hybrid-form podet på *Selenicereus* havde masser af dråbeformede blomster, mens en hvid julekaktus, kaldet »Vintereventyr«, der har vist sig at være vanskelig at holde på egen

rod, ikke stod tilbage og også præsenterede et par blomster.

Men alle disse ved juletid normalt blomstrende planter fik i år selskab af en *Erythrorhipsalis pilocarpa*. Ret ofte går det jo sådan, at de allermindst påagtede planter overrasker en med blomster.

Planten er et par år gammel og kom oprindelig som skud fra van Donkelaar. Den vokser bedst

hængende og stiller ikke store krav. Kendeteg-
nende er dens runde skud på tykkelse og læng-
de med en stjerne-kaster. På skuddene sidder
der talrige, bløde børstetorne, og har planten
en halvskygget plads, får den et mørkegrønt
udseende, hvilket klæder ded bedst i forhold
til børstetornene. I Kiel så jeg i en samling en
plante tæt under glas, hvor skuddene så var
blevet helt gullig-grønne.

Min plante havde i nogen tid allerede stået på
sin vinterplads, da noget lyst for enden af
skuddene begyndte at komme frem. Da dette
»lyse« også var beklædt med børstetorne, gik
jeg i første omgang ærgerligt ud fra, at der var
tale om vintervækst. Få dage før jul blev jeg
overrasket af den første lille gul-hvide stjerne-
blomst, der strakte sine lange støvdragere frem,
og disse sidder ordnet i et rødt svælg. En vir-
kelig nydelig blomst! Hver dag fandtes der nu
nye blomster, endda 2 og 3 for enden af ét

skud! Blomsterne viste sig at være holdbare op
til en hel uge. I afblomstringsstadiet bliver de
ydre blomsterblade også rødlig. (Om det
rødlig i blomsten nævner Backeberg intet). De
røde frugter, der dannes efter blomstringen,
skulle efter beskrivelsen også bære børstetorne.
Erythrorhypsalis pilocarpa er monotypisk. At
den sætter blomster for enden af skuddene,
hvor andre *Rhypsalis*-arter ellers frembringer
dem i bladhjørnerne, turde være afgørende for,
at den har fået inddeling som en selvstændig
slægt.

Da det er en ukompliceret epiphytisk plante,
som man også må kunne dyrke med held i et
vindue, og tillige har den gode egenskab at
blomstre på en for os blomsterfattig tid på
året, fortjener den at blive anbefalet til større
udbredelse.

Hans Keil.

Lidt for begynderen

Vinteren er nu overstået og planterne har stået
det meste af denne kolde og mørke tid i et for-
håbentlig ikke for varmt rum og har klaret sig
uden vanding. Vejret er nu blevet varmere og
solen har fået magt, så megen magt, at det er
nødvendigt at skygge for planterne i den tid,
solen står på vinduet. I drivhus kan det alle-
rede nu være nødvendigt med en let kalkning,
der hvor solen brænder mest. Senere i maj og
juni har vi forhåbentlig fået virkeligt forår
med megen sol og varme. Nu har planterne
vænnet sig til lyset, men pas alligevel på solen,
der hvor planterne står nær et vindue, der kan
meget let opstå svære forbrændinger på plan-
terne. Selv om planterne kan leve videre med
en forbrænding, ser det ikke kønt ud og kan
følge planten hele dens liv.

I marts har man måske begyndt så småt at
vande, alt efter vejret, men nu i april er det
forhåbentlig så lyst og varmt, at lidt mere
vand er nødvendigt. Men vær altid opmærk-
som på, at man lettere giver for meget end for
lidt, når man er begynder. Man har været
vant til planter med blade, og dissers ret store
vandforbrug, og så er det svært at omstille sig

til et betydeligt mindre forbrug, men husk på,
at sukkulente planter netop er planter, der har
lært at spare på vandet, og det i en sådan grad,
at bare lidt for megen fugtighed kan gøre
ubodelig skade på rodnettet. Har man vandet
lidt rigeligt et par gange i træk, går det ud
over de fine rodhår, som bortrådner, og vandet
kan så ikke suges op i planten, som så i løbet
af nogen tid begynder at skrumpes eller hænges.
Nåda tænker man, den plante trænger vist til
lidt vand, og nu er spillet gående, rødderne
rådner helt bort og planten går ud. – Har man
vandet rigeligt og er blevet opmærksom derpå,
da slå potteklumpen ud af potten og undersøg
rødderne, er der gode rødder tilbage, da fjern
mest muligt af den våde jord og plant igen
med ny jord. Lad planten stå i nogen tid inden
man atter begynder med vanding, og da med
forsigtighed. – Er rødderne derimod allerede
helt rådne og løsner sig fra planten, må planten
behandles som stikling, afpuds alt dårligt og
råddent, sæt planten i en ny potte med let
jord, gerne med rent grus foroven i potten, og
sæt planten gerne så højt i potten som muligt,
ja den må helst stå på jorden støttet af et par

pinde. Står den så i fred og ro uden vanding indtil nye rødder har vist sig, skal der nok blive plante ud af den igen, blot må man lang tid fremover være påpasselig med for meget vand, men man er blevet en erfaring rigere.

For måske bedre at kunne regulere vandingen, vil det være på sin plads at fortælle lidt om, hvad planterne egentlig bruger vandet til. Vandet bruges af planterne til seks forskellige formål: 1) til fordampning fra blade eller overflade. 2) til transport af uorganiske salte. 3) til transport af organiske salte. 4) til opbygning af organiske stoffer. 5) som opløsningsmiddel for celleindholdet. 6) til at holde saftspændingen.

Til det første, fordampningen, er sukkulenterne netop indrettet til at spare mest muligt på vandet, bladene bittesmå eller kun reminiscenser (Euphorbia, Opuntia) fra fordums tider. Plantelegemet er opbygget til mindst mulig overflade, den velkendte runde form giver den mindste overflade i forhold til plantens størrelse, og for yderligere at spare på fordampningen, har planten opbygget ribber, som danner skygge for en del af planten, og nåle og torne er også i høj grad medvirkende til at danne skygge. Så man forstår heraf, at til denne fordampning bruges der ikke meget vand af sukkulenterne i forhold til de bladbærende planter med deres enorme fordampningsoverflade. Fordampningen i sig selv er egentlig ikke noget planterne har brug for, men den er uundgåelig, når planterne åbner deres spalteåbninger for at give plads for kuldioxyden, der skal have fri adgang til planten.

Dernæst bruger planten vand til at transportere uorganiske salte, der er nødvendige for plantens vækst. De uorganiske salte forekommer i jorden, måske som netop udstrøet eller udvandet kunstgødning. Disse salte, som er opløst i vandet, suges nu ind gennem planternes fine rodnet, nærmere betegnet de fine små rodhår, og føres med vandet rundt til de steder, planten har brug for dem.

Til punkt 3, transport af organiske stoffer, er vandet ligeledes nødvendigt. Disse stoffer føres omkring i plantens sikarsystem til de områder i planten, der har behov derfor, blandt andet til vækstpunkter i rod og top.

Punkt 4. Til opbygning af organiske stoffer er vandet også nødvendigt, det er for eksempel et led i fotosyntesen. Fotosyntesen er den helt fantastiske proces, planter alene er i stand til,

nemlig omdannelsen af uorganisk stof til organisk. Ved hjælp af vand, kuldioxyd og lysets energi danner planten glykose (sukker) og ilt. Punkt 5. Oplysningsmiddel for celleindholdet. Her bruges vandet til at holde de mange organiske og uorganiske stoffer, som skal bruges i en plantecelle, opløst.

Og endelig til det sidste punkt, saftspændingen. Her bruges vandet til at holde planterne oprejst, vi kender alle den slapt hængende plante, som næsten omgående knejser med nakken, når den får det tiltrængte vand. – Også sukkulente planter har brug for denne saftspænding, om end ikke i så høj grad, men tænk blot på en Opuntia, som er vandlidende og ikke bliver støttet af noget, den vil snart kravle hen ad jorden.

Dette var lidt om, hvad planterne bruger vandet til, og det kan nok give lidt stof til eftertanke, næste gang man kommer med vandkanen, måske skal lige tilføjes, at står planterne ude i fri luft en sommerdag med høj temperatur, så vil der fordampe meget vand fra jorden i potterne uden planternes medleven. Dette må der naturligvis tages højde for ved lidt ekstra vanding.

I månederne april, maj og juni er der også mange andre aktiviteter for kaktusdyrkeren end lige vandingen, der er såning, der er stiklingeformering, podning, ompotning og meget andet, men dette må vente til næste nummer, dog kan der her siges, at vedrørende frøformering, er der allerede skrevet mange artikler i »Kaktus«, blandt andet i »Kaktus« nr. 4, januar/marts 1972, samt »Kaktus« april 1974.

Otto Forum Sørensen.

Et hjertesuk

Fra en annoncør, Karlheinz Uhlig, Rommelshausen, har vi modtaget dette lille hjertesuk: Siden juni 1976 har jeg haft et beløb tilgode for leverede planter til to danske kaktusvenner. Trods medsendt regning og to yderligere henvendelser har jeg endnu ikke modtaget mit tilgodehavende. Måske er mine breve gået tabt, jeg håber derfor denne lille appel når de pågældende og erindrere dem om deres forpligtelse.

Karlheinz Uhlig.

MEDLEMMERNES HJØRNE

Spørgsmål og svar

Fra medlemmerne får både bladets redaktion og andre medlemmer af styrelsen breve med spørgsmål vedrørende vor hobby og medlemsbladet. Ofte er det spørgsmål, som sikkert kunne stilles af andre medlemmer, og derfor vil vi bringe både spørgsmål og svar, når vi synes, det har almen interesse. I det følgende bringer vi et brev med spørgsmål samt det svar, som er sendt til spørgeren:

Jeg er nybegynder inden for kaktusområdet og har ca. 20 kaktus af vidt forskellige arter og former. Jeg har læst flere bøger om emnet og selvfølgelig specielt om de arter, jeg selv er i besiddelse af. Men hvor modsiger de forskellige bøger hinanden. I den ene står, at *Notocactus* skal have meget vand om sommeren, men i den anden står der det stik modsatte. Derfor tager jeg nu råd hos jer. Mine kakti står blandet i forskellige potter, og de får faktisk alle ens behandling. Forkert er det, det ved jeg, og jeg prøver nu at råde bod på fejltagelsen. Hvordan er det bedst at plante følgende planter, og hvilke bør stå sammen?

Notocactus herterii og *N. ottonis*, *Brasilicactus graesneri* og *B. haselbergii*, *Eriocactus leninghausi*, *Ferocactus histrix*, *Aylosteria muscula*, *Dolichothele decipiens*, *Frailea grahliana*, *Parodia maassi*.

Hamatocactus setispinus, *Astrophytum myrionistigma* og *A. ornatum*.

Cereus peruvianus, *Setiechinopsis mirabilis*, *Oreocereus celsianus* og *O. trollii*, *Pachycereus pringlei*, *Cleistocactus Denmoza* (krydsning eller forædling mellem de to hovedgrupper).

Echinocereus pectinatus.

Mellemrummene angiver, hvor jeg selv havde tænkt mig at adskille de forskellige artsgrupper.

Jeg tillader mig lige at stille et andet og sidste spørgsmål: Hvilke kaktusarter eller -sorter er bedst at have i haven? (Eventuelt også om vinteren).

Esben V. Jensen (14 år)
Rønnekrogen 5,
9260 Gistrup.

PS: Bladets artikler tyder på professionelle medlemmer, og da jeg absolut kun er amatør (altså uden megen viden), vil jeg gerne vide, om det kun er beregnet for de såkaldte professionelle, eller f. eks. jeg godt kan være med uden at »genere« eller lignende.

Svar: Tak for dit brev med de mange spørgsmål. Jeg skal prøve at besvare nogle af dem, resten lader jeg gå videre, så de evt. kan blive besvaret gennem næste »Kaktus«. – Først et citat fra »Kaktus« nr. 1 1976: *Notocactus* findes i dele af Argentina, øst for Paranafloden, i Brasiliens sydlige stater, i Uruguay, i Paraguay. Det største antal arter findes i grænseområderne mellem Uruguay og Brasilien, især i staterne Rivera og Rio Grande do Sul. De områder, hvor *Notocactus* vokser, er ikke typiske kaktusområder, idet den årlige nedbørsmængde er ganske høj, mellem 20 og 40 tommer pr. år med kun en ganske kort tørtid. Gennemsnitstemperaturerne er ligeledes høje, men stedvis frost kan dog indtræffe. Citat slut. – Personlig mener jeg, vi i vort klima må være lidt mere forsigtig med vandingen, især *N. ottonis* er lidt sart over for megen væde, brug en let og porøs jord, der samtidig kan holde på fugtigheden og tillade luften fuld adgang. – Jeg forstår, dine kaktus står i store potter med flere planter i hver. Jeg ville plante hver art i sin egen potte, lave nogle kasser eller kummer, og heri anbringe potterne med spagnum imellem, så potterne ikke ses. Så kan du nemt flytte om på planterne efterhånden, du får erfaring for, hvilke der passer sammen, ligesom du kan flytte om, når nogle gror fra de andre i kassen. Vore egne kaktus bliver gennemgående passet næsten ens, det er, ihvertfald for mig, svært at give en rettesnor her, det er efterhånden ligesom man fornemmer, at nu skal denne eller denne behandles lidt anderledes. Endelig sker det jo også, at en plante går ud for en. Det må man bære og eventuelt lære lidt af.

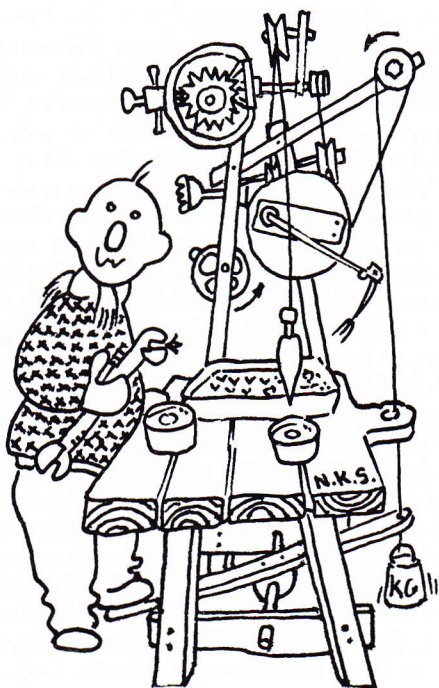
Vort blad er absolut også for begyndere, men det er svært at lave begynderartikler hver gang, det ville let blive gentagelser, men vi skal

gøre, hvad vi kan, for sagen; her vil det være til stor hjælp, dersom du og andre begyndere vil sende spørgsmål ind til bladet.

I »Kaktus« april og juli 1974 står to store artikler om vinterhårde kaktus til haven. Der er for mange til, at jeg kan nævne alle, her er nogle navne: *Corynopuntia bulbispina*, *Coryphanta vivipara* v. *arizonica*, *Echinocereus coccineus*, *E. purpureus*, *E. viridiflorus*, mange forskellige *Opuntia* m.m.m. Skriv efter liste over vinterhårde kaktus til: Gartner P. C. O. Nørgaard, Sundby, Mors, 7950 Erslev, han har mange forskellige. – Håber du klarer dig et par dage med ovenstående.

Otto Forum Sørensen.

APROPOS PRIKLING

Det ser ut til at dere i N. K. S. har bruk for gode ideer, og dette er forståelig! Så over til tidens aktuelle tema – frøplanteprikling.

Ja, hvor mange sitter ikke i disse dager og klipper priklegavler ut av gamle plast-etiketter. For ikke å snakke om de mange som står og klemmer frøplanter flate med pinsett! Primitivt!! Er det da ingen som er klar over, at en skiftenøkkel er laget slik, at en kan justere

trykket i kjeften på dette redskap! Med litt oppfinnsomhet, kommer en forøvrig også langt når det gjelder å automatisere arbeidet. Bildet viser meg foran mitt selvkonstruerte, u-patenterte prikke-apparat. Håper at virkelig mange får glede av tipset, og at bildet vil inspirere alle gjør-det-selv-folkene!

Med kaktushilsen,
Areol Gråtust d. y.
Ribbedalen, Norge

Epiphyllum anguliger

Fra hr. K. Oldenburg i Gilleleje har vi fået tilsendt resultatet af en korrespondance, hr. Oldenburg har haft med Dudley B. Gold i Mexico. Spørgsmålet fra vort danske medlem drejede sig om det populære navn på *Epiphyllum anguliger* i plantens hjemland. Svaret følger her:

I henhold til Helia Bravo i hendes bog »Las Cactaceas de Mexico« udgivet for mange år siden, er det populære navn for *Epiphyllum anguliger* »nopalillo«, »nopalillo blanco« eller »pitayita del cerro«. Nopalillo betyder »en lille opuntia«, men bruges også for bredbladede epiphytiske kaktus. Ordet »blanco« betyder hvid. »Pitayita« skulle betyde »en lille cereus«, og »cerro« bjerg. Dette navn synes derfor meningsløst.

Epiphyllum darabii er meget lig *E. anguliger*, og de to har de samme populære navne. Egentlig er *E. darabii* og *E. anguliger* identiske, og sidstnævnte navn skal have fortrinsret.

Dudley B. Gold.

Hr. Oldenburg bemærker til ovenstående: Af navnet »Pitayita del cerro« drager jeg den konklusion, at det drejer sig om en *Epiphyllum*, som behøver en meget kølig vinterhvile for at danne blomsterknopper, og det stemmer også med dens opførsel hos mig. Den fortsætter gladelig med at danne vegetative skud, selv om den stilles, så den står mellem rullegardinet og vinduesruden om natten. Jeg har dog fået den i blomst i august-september syv gange.

K. Oldenburg,
Østergade 18,
3250 Gilleleje.

BØGER OG TIDSSKRIFTER

»Fine-Flowered Cacti«

For dyrkere af Epiphyllum vil jeg gerne gøre opmærksom på bogen »Fine-Flowered Cacti« af F. R. McQuown. Den er skrevet af en specialist, som har erhvervet prisbelønning på engelske udstillinger, og det er en meget grundig og alsidig lærebog på i alt 92 sider. Bogen kan lånes gennem folkebibliotekerne og findes opført i deres katalog over udenlandske fagbøger anskaffet i 1966-67.

K. Oldenburg,
Østergade 18,
3250 Gilleleje.

Aloes for greenhouse and indoor cultivation

Det britiske National Cactus and Succulent Society har nu udsendt sin håndbog nr. 3. Bogen er ikke stor, i alt 52 sider, men koster da også kun 60 pence.

På trods af sin lidenhed er bogen værdifuld for alle, som interesserer sig for dyrkning af Aloer. Forfatteren W. C. Noble formår at give

en klar og let læst introduktion til disse planter og deres pasning. Gennem stregtegninger forklarer forfatteren de tekniske udtryk og beskriver 40 arter gennem 44 sort-hvide billeder. Selv om der er mange andre og meget dyrere bøger om slægten Aloe, dækker ingen af dem hele slægten, og mange udelader helt arterne fra Madagascar, hvorimellem nogle af de mest spændende findes. Derfor udfylder denne lille bog en plads og giver rigelig valuta for den lille pris. Bogen kan rekvireres hos H. D. Mann, 21 Windmill Gardens, Kibworth Harcourt, Leicester, LE 8 OLX England.

Red.

KØB - SALG - BYTTE

– Drivhus, nyt Eden 260 x 380, med varme og alt tilbehør, samt havehus eller carport 240 x 390, sælges. Tlf. (02) 64 97 34. H. Jebjerg, Fængselsvej 12, 2620 Albertslund.

– Følgende årgange af »KAKTUS« sælges samlet kr. 200,00: 2. årgang 4 stk., 3. årgang 4 stk., 3. årgang 3 stk., 4., 5., 6. og 7. årgang à 4 stk., 8. årgang 2 stk., 9. og 10. årgang à 4 stk. Leif Nielsen, Sommervej 9, Tårnbæk, 2930 Klampenborg.

HAR DE PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret?

Få et gratis prøvenr. af vort medlemsblad »Orchideen«, der kommer 10 gange årligt.

Kontingent kr. 100.

DANSK ORCHIDE KLUB

Solsikkevej 7,
4600 Køge.

Tidligere årgange af »KAKTUS«

Følgende årgange af »KAKTUS« kan købes ved henvendelse til Frans Laursen, Midtjyllands Landbo- og Husholdningsskole, 7200 Grindsted:

Årgang 1 (1 hæfte) 5 kr. – årgang 2 (nr. 4) 5 kr. – årgang 9, 10 og 11 (4 nr. pr. årg.) 30 kr. pr. årgang.

Sukkulenter til friland

Specialkatalog over
Sempervivum, Joviborba
og nærtstående slægter
– samt over Iris

Gerne postordre

MAILANDS STAUDER

Simmelbrovej 36, 7200 Grindsted

ALT I PLANTER

– frilands og indendørs

TOSTHOLM PLANTESKOLE

Gl. Landevej 54 – Albertslund
Tlf. (02) 64 31 53

Stort udvalg i kaktus og andre
sukkulenter

(kvalitet – kvantitet – service)

Plantelister udsendes ikke

– næste gang De kommer til

KØBENHAVN

bør De i egen interesse besøge

Thorvald Petersen's Handelsgartneri

Jagtvej 74

her finder De det største udvalg i

KAKTUS og SUKKULENTER i alle størrelser

Kaktusgødningen SUKUROL føres

KAKTUS

Stort udvalg
– også store og importplanter
Vildplanter fra Brasilien og
Mexico er ankommet

Bent Jørgensen

Vejlegårdsvej 99 – Vallensbæk
2620 Albertslund – Tlf. (02) 64 50 95

Plantelister udsendes ikke

Allerede før De når Hamborg, kan De finde
vort kaktusgartneri »Klein Mexiko«. Vor
LILLE virksomhed har altid et STORT sortiment
af interessante planter til Dem!

De er velkommen til et besøg til enhver
tid, undtagen mandag. Grupper helst forud-
anmeldelse. – Ingen forsendelser.

OTTO POUL HELLWAG

KAKTUS GARTNERI

D. 2067 Reinfeld/Holsten

Steinfelder Heckkaten

(vejen Reinfeld – Bad Segeberg)

Ing. H. van Donkelaar

Werkendam / Holland

Betydeligt udvidet sortiment i
sukkulenter, kaktus samt andre sjældne
planter.

Min nye plante- og frøliste sendes
mod forudbetaling af 2.50 h fl
og tillægget 1977 koster + 1 h fl.

(internat. postanvisning)

– Alle henvendelser kan ske på dansk –

KARLHEINZ UHLIG

KAKTEEN

D-7053 KERNEN i. R.

Supplerende tilbud, planteliste 1976:

Ariocarpus scapharostrus	DM. 8,00–14,00
Dolichothele spaerica	6,00– 9,00
Echinocereus knippelianus	8,00–16,00
Echinofossulocactus multicostatus	7,00–15,00
Epithelantha micromeris v. rufispina	4,00– 6,00
Epithelantha taponcites	4,00– 6,00
Mamillaria candida	7,00–18,00
celsianus	6,00–12,00
obconella	6,00–12,00
rawlleyi	8,00–10,00
zacatecasensis	6,00– 8,00
Roseocactus lloydii	18,00–25,00

Læg mærke til, at vor by ROMMELSHAUSEN har
fået det nye navn: **D-7053 KERNEN i. R.**

H-IMPORT

ITALIENSK TERRACOTTA

Potte med mønster som billedet fin-
des i 5 stør. fra 24 cm til 50 cm høj.

Priser fra ca. kr. 55,00, uden mønster priser fra
ca. 29,00.

Besøg efter forudgående aftale vort showroom. Vi
har altid mindst 40 forskellige modeller på lager.

H-IMPORT Liselundsvej 6, 2660 Brøndby Strand
Telf. (02) 54 09 13 eller (02) 90 44 12